

Raport z realizacji **„Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska Powiatu Tarnogórskiego na lata 2011-2018”.**

sporządzony przez Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa

Opracowanie pt.: „Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska Powiatu Tarnogórskiego na lata 2011-2018” zwane dalej *Programem* zostało przyjęte uchwałą Rady Powiatu w Tarnowskich Górach nr XVI/173/2011 w dniu 27 grudnia 2011 roku.

Propozycje działań zawarte w *Programie* są podzielone na zadania:

- krótkookresowe do 2014 r.,
- długookresowe do 2018 r.

Realizacja *Programu* nakierowana jest na działania dążące do osiągnięcia założonych celów polityki ekologicznej Powiatu.

Generalnie – podejmowane działania dążą do – poprawy stanu środowiska przyrodniczego powiatu tarnogórskiego oraz wpływają na jego zrównoważony rozwój.

Na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.) „z wykonania programów Zarząd Powiatu sporządza co dwa lata raporty, które przedstawia się Radzie Powiatu”. Obecnie raport z realizacji „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska Powiatu Tarnogórskiego na lata 2011-2018” obejmuje lata 2011-2012.

Poniżej podano nazwy poszczególnych punktów *Programu*, pod którymi zobrazowano działania w każdym z obszarów polityki ekologicznej powiatu. Dla każdego z punktów przedstawiono wykonane w latach 2011 – 2012 zadania, o których mowa w „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska Powiatu Tarnogórskiego na lata 2011-2018”.

1. Edukacja ekologiczna społeczności Powiatu.

W latach 2011– 2012 prowadzono działania propagujące edukację ekologiczną w szkołach, poprzez różnego rodzaju konferencje, wykłady, seminaria, lekcje i zajęcia pozalekcyjne (warsztaty, koła zainteresowań) o tematyce związanej z ochroną środowiska oraz akcje proekologiczne. Zakupiono również pozycje książkowe i czasopisma o tematyce ekologicznej, a także materiały szkoleniowe, pomocne w prowadzeniu zajęć proekologicznych. Placówki organizowały wycieczki piesze, a także objazdowe w celu rozwoju świadomości ekologicznej. Organizowano konkursy o tematyce ekologicznej, w których bardzo chętnie brali udział uczniowie szkół ponadgimnazjalnych powiatu tarnogórskiego.

Lp.	SZKOŁA	Działania
1.	Zespół Szkół Chemiczno-Medycznych i Ogólnokształcących	<ol style="list-style-type: none"> 1. Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży. Realizując cele polityki ekologicznej, nauczyciele szkoły prowadzili działania w formalnym systemie kształcenia na zajęciach z przedmiotów zawodowych (ochrona wód; ochrona powietrza oraz ochrona przed hałasem i drganiami; gospodarowanie odpadami, ochrona gleb i rekultywacja), lekcjach wychowawczych. Na zajęciach z przedmiotów zawodowych uczniowie mają możliwość bezpośredniego pomiaru wskaźników zanieczyszczeń wód powierzchniowych jak też powietrza atmosferycznego. Na podstawie tych pomiarów mogą dokonać bezpośredniej analizy i oceny tychże komponentów środowiska. 2. W latach 2011-2012 klasy LO i TCh pod odbyły wycieczki do Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej. Zostały tam przeprowadzone pogadanki nt. zapobiegania pożarom oraz innym zagrożeniom mającym niekorzystny wpływ na środowisko. W czasie pogadek poruszony został problem składowania odpadów po wypadkach samochodowych. 3. W ramach popularyzacji sportu wędkarskiego grupa młodzieży współpracowała z Polskim Związkiem Wędkarskim oraz Społeczną Strażą Rybacką. W związku z tym w szkole były organizowane prelekcje dotyczące ochrony i racjonalnego korzystania z wód, RAPR-u (Regulaminu Amatorskiego Połowu Ryb) oraz statutu PZW. 4. W 2011 i 2012 r. w szkole działało również Szkolne Koło Ligi Ochrony Przyrody. Młodzież należąca do LOP prowadziła edukację ekologiczną w postaci gazetki szkolnych, propagując ochronę zabytków przyrody i racjonalną gospodarkę odpadami. 5. Grupa nauczycieli szkoły kontynuowała współpracę ze Stowarzyszeniem Przyjaciół i Sympatyków Ekologii „Zielona Ziemia”, w wyniku, czego organizowano w szkole comiesięczne wyjazdy nauczycieli i uczniów na cykl wykładów ekologicznych odbywających się w Centrum Kultury Karolinka w Radzionkowie. W ramach tej współpracy młodzież szkoły w latach 2011-2012 roku brała udział w konkursie „Moje Czyste Miasto” polegającym na zbiorze baterii, makulatury i tworzyw sztucznych. Akcja ta miała na celu rozpropagowanie wśród młodzieży potrzeby segregacji odpadów i surowców wtórnych. Zarówno w roku szkolnym 2010/2011 jak i 2011/2012 młodzież naszej szkoły zajęła I miejsce w konkursie. 6. Uczniowie szkoły brali udział w akcji „Po stronie natury” zorganizowanej przez firmę Żywiec Zdrój razem z Fundacją Nasza Ziemia oraz Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w Katowicach. 7. W ramach edukacji ekologicznej w szkole prowadzono również laboratoryjne lekcje otwarte dla gimnazjalistów, w ramach których uczniowie mieli możliwość samodzielnego wykonywania prostych ćwiczeń laboratoryjnych. Tematyka zajęć obejmowała badanie właściwości odpadów komunalnych oraz wykrywanie zanieczyszczeń w wodzie i glebie. 8. Koszty prowadzonych działań przez nauczycieli Zespołu Szkół Chemiczno-Medycznych i Ogólnokształcących związanych z edukacją ekologiczną opierają się przede wszystkim na zakupie odczynników chemicznych do zajęć laboratoryjnych i przygotowaniu materiałów edukacyjnych. Szacunkowy koszt w latach 2011-2012 wyniósł około 5000 zł. 9. Od 2010 r. szkoła organizuje Powiatowy Konkurs Ekologiczny promujący pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych, co z kolei ma przyczynić się do promocji klasy w zawodzie technik systemów i urządzeń energetyki odnawialnej. 10. Szkoła bierze udział w różnych akcjach ekologicznych np. „Po stronie natury” zorganizowanej przez firmę Żywiec Zdrój razem z Fundacją Nasza Ziemia i Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w Katowicach oraz „Sprzątanie naszych akwenów” organizowanej przez Koło Polskiego Związku Wędkarskiego w Tarnowskich Górach.
2.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Tarnowskich	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ziemia <ul style="list-style-type: none"> -uwrażliwianie wychowanków na potrzeby naszej planety-zajęcia w grupie, konkursy, happeningi (w czasie roku szkolnego), - udział w happeningu ekologicznym „ Jesteśmy częścią naszej planety”- przedstawienie przy pomocy różnych technik plastycznych czterech żywiołów: wody, ognia, powietrza i ziemi (II semestr 2010/2011),

Górach - INTERNAT	<ul style="list-style-type: none"> - udział w akcji sprzątania Parku Miejskiego w ramach obchodów Dnia Ziemi (II semestr 2011/2012), - przeprowadzenie zajęć o tematyce ekologicznej „ Dbam o miejsce, w którym żyję” (II semestr 2011/2012). <p>2. Człowiek</p> <ul style="list-style-type: none"> - wdrażanie do proekologicznego stylu życia i uświadamianie konieczności dbania o swoje zdrowie - pogadanki na temat prowadzenia zdrowego stylu życia (w czasie roku szkolnego), -przeprowadzenie zajęć dotyczących tematyki dbania o swoje zdrowie i higienę osobistą; ukazanie wpływu środowiska naturalnego na zdrowie i życie człowieka (II semestr 2010/2011 oraz II semestr 2011/2012). <p>3. Świat wokół nas</p> <ul style="list-style-type: none"> -zapoznanie wychowanków z florą i fauną naszego regionu, poznanie pomników i rezerwatów przyrody- spacery po Parku Miejskim, wycieczki do Pniowca, Świerklańca oraz rezerwatu Segiet (II semestr 2010/2011 oraz II semestr 2011/2012), -obchody Święta Drzewa organizowanego przez klub GAJA-przeprowadzenie zajęć plastycznych „ Drzewo na różne pory roku” oraz „ Szczęśliwe drzewo” . Zasadzenie sosny żółtej i świerku przed budynkiem szkoły (I semestr 2012/2013). <p>4. Zwierzęta</p> <ul style="list-style-type: none"> -uwrażliwienie wychowanków na los zwierząt, poznanie nazw zwierząt chronionych żyjących w polskich lasach-zajęcia w grupach (w czasie roku szkolnego), -akcja dokarmiania zwierząt: wycieczka do schroniska „Cichy Kąt”(II semestr 2010/2011), -przeprowadzenie zajęć „Zwierzę nie jest rzeczą” oparte o założeniach i materiałach z akcji społecznych „ Zerwijmy łańcuchy” i „Zwierzę nie jest rzeczą”. Zapoznanie wychowanków z działalnością Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Zwierząt „Animals” (I semestr 2011/ 2012), -wykonanie atlasu zwierząt chronionych (I semestr 2012/2013), -wykonanie karmników z surowców wtórnych i rozwieszenie ich na drzewach obok budynku szkoły i internatu- regularne dosypywanie ziaren (I semestr 2012/2013). <p>5. Energia</p> <ul style="list-style-type: none"> -uświadczenie wychowankom konieczności oszczędzania energii, poznanie przez dzieci zagrożeń wynikających z niegospodarności energią. Regularne pogadanki na temat konieczności oszczędzania energii (w czasie roku szkolnego), -przeprowadzenie akcji plakatowej: rozwieszenie w internacie plakatów i ulotek związanych z koniecznością oszczędzania energii (II semestr 2010/2011 oraz I semestr 2012/2013), -przeprowadzenie zajęć „Wybieramy ekologiczny tryb życia”, w ramach których wychowankowie rozwiązywali krzyżówki oraz wykonali gazetki z urządzeniami zużywającymi najwięcej i najmniej energii (I semestr 2012/2013). <p>6. Woda</p> <ul style="list-style-type: none"> -uświadczenie wychowankom konieczności oszczędzania wody, poznanie rodzajów akwenów wodnych oraz zwierząt i roślin wodnych. Regularne pogadanki na temat konieczności oszczędzania wody (w czasie roku szkolnego), -przeprowadzenie akcji plakatowej: rozwieszenie w łazienkach ulotek i plakatów o sposobach oszczędności wody (II semestr 2010/2011 oraz I semestr 2012/2013), - przeprowadzenie zajęć „ Morza ,rzeki, oceany- poznanie flory i fauny wodnej”. Wykonanie przez wychowanków plakatu z surowców wtórnych „ Makieta dna morskiego” (II semestr 2011/2012). <p>7. Wpływ człowieka na środowisko naturalne</p> <ul style="list-style-type: none"> -powtórzenie i poszerzenie wiadomości na temat segregacji odpadów, recyklingu oraz konieczności zbierania zużytych baterii oraz makulatury- zajęcia w grupach, zbieranie baterii i makulatury na terenie internatu, sprzątanie terenu wokół internatu (w czasie roku szkolnego),
-------------------	--

	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy-SZKOŁA	<p>-udział w akcji Urzędu Miasta „Drzewko za makulaturę”- zanieśenie makulatury do UM- w zamian otrzymano drzewko iglaste, które zasadzono obok budynku szkoły (I semestr 2012/2013),</p> <p>-przeprowadzenie zajęć, na których wychowankowie wykonali worki do segregacji odpadów-plastik, szkło, papier-zwrócono uwagę na konieczność segregacji wyrzucanych odpadów (I semestr 2012/2013),</p> <p>-przeprowadzenie zajęć, w trakcie których wychowankowie mieli okazję poznać zasady recyklingu i powtórnie wykorzystali wybrane odpady: „ Ekologiczna plastyka” oraz „ Jesteśmy twórczy” (II semestr 2011/ 2012),</p> <p>-prowadzenie regularnych akcji sprzątania terenu wokół internatu (cały rok 2011 oraz 2012).</p> <hr/> <p>1. Propagowanie idei ochrony przyrody.</p> <p>-wyświetlanie filmów o tematyce ekologicznej (cały rok szkolny),</p> <p>-urządzanie kącików przyrodniczych w klasach (początek roku szkolnego),</p> <p>-popularyzowanie haseł proekologicznych i prozdrowotnych (cały rok szkolny),</p> <p>-zapoznanie z czasopismami o tematyce ekologicznej (cały rok szkolny),</p> <p>-zapoznanie z albumami, atlasami i książkami o tematyce ekologicznej (cały rok szkolny),</p> <p>-redagowanie kącika ekologicznego do szkolnego miesięcznika „Donosiciel”(cały rok szkolny),</p> <p>-akademia z okazji Dnia Ziemi (kwiecień).</p> <p>2. Praktyczne działania na rzecz ochrony środowiska.</p> <p>-porządkowanie terenów wokół szkoły (cały rok szkolny),</p> <p>-opieka nad roślinami w klasach (cały rok szkolny),</p> <p>-udział w akcji „Sprzątanie Świata” (wrzesień),</p> <p>-pielęgnowanie drzewek posadzonych w ramach akcji „Posadź swoje drzewko” (cały rok szkolny),</p> <p>-zachęcanie do segregowania śmieci do przeznaczonych w tym celu pojemników (cały rok szkolny),</p> <p>- zbiórka makulatury (wrzesień , grudzień, marzec, czerwiec).</p> <p>3. Utrwalanie humanitarnych postaw wobec zwierząt.</p> <p>-przygotowanie i zawieszenie karmników dla ptaków (listopad),</p> <p>-zbieranie karmy dla ptaków (grudzień, styczeń, luty).</p> <p>4. Organizowanie konkursów.</p> <p>-organizacja szkolnego konkursu wiedzy ekologicznej dla uczniów gimnazjum (kwiecień),</p> <p>-organizacja szkolnego konkursu plastycznego o tematyce ekologicznej (marzec).</p> <p>5. Współpraca z organizacjami na rzecz ochrony środowiska.</p> <p>-współpraca z Oddziałem Powiatowym LOP w Tarnowskich Górach (cały rok szkolny),</p> <p>-współpraca z Fundacją Veolia – Woda w Tarnowskich Górach. spotkanie uczniów z przedstawicielami fundacji (cały rok szkolny),</p> <p>-współpraca z Organizacją Odzysku S.A. „Reba” w Warszawie (cały rok szkolny).</p> <p>6. Poznawanie i promowanie walorów przyrodniczych regionu.</p> <p>-wycieczka do Nadleśnictwa Brynek – zwiedzanie ścieżki ekologicznej, spotkanie z leśnikiem,</p> <p>-wycieczka do ZOO w Katowicach (w trakcie trwania roku szkolnego).</p> <p>7. Troska o zdrowy styl życia w harmonii z przyrodą.</p> <p>-spotkania z lekarzem, pielęgniarką, psychologiem i pedagogiem szkolnym w celu uświadomienia wpływu używek na organizm człowieka (w czasie trwania roku szkolnego).</p>
--	--	--

3.	Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących w Tarnowskich Górach	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizowanie w szkole konkursów z zakresu ekologii i ochrony środowiska. 2. Uczestnictwo w międzyszkolnym konkursie „Natura” zorganizowanym przez ZST-U w ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Ziemi. 3. Przeprowadzanie na lekcjach pogadek dotyczących konieczności dbania o środowisko naturalne. 4. Przeprowadzenie akcji zbierania PET-ów, nakrętek, makulatury oraz baterii.
4.	Wieloprofilowy Zespół Szkół	<ol style="list-style-type: none"> 1. Systematyczny udział w akcjach: <ul style="list-style-type: none"> - „Sprzątanie Świata - Polska”, - „Dzień Ziemi”. 2. Udział w konkursie dotyczącym promocji zdrowia: <ul style="list-style-type: none"> - „Eskulapiada” – organizowana przez PCK w Bytomiu. 3. Rozprowadzanie wśród uczniów ulotek i materiałów informacyjnych o tematyce ekologicznej i prozdrowotnej otrzymanych od Stowarzyszenia „Zielona Ziemia”, Zarządu PCK w Katowicach. 4. Promowanie Wśród młodzieży edukacji ekologicznej m. In. informowanie o właściwym postępowaniu z odpadami, segregacja odpadów, recykling. 5. Korzystanie przez nauczycieli i uczniów na lekcjach z fachowych czasopism np. „Aura”, „Zielona Liga”, „Ekonatura”, „Przyroda Polska”, „Poradnik Ekologiczny”.
5.	Zespół Szkół Techniczno – Humanistycznych przy ul. Ks. J. Knosy 113 w Radzionkowie	<p>Szkoła realizowała i realizuje ścieżkę ekologiczną, w ramach której nauczyciele w zakresie swojego przedmiotu prowadzą kampanię informacyjno – edukacyjną w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sortowanie i segregacja śmieci i odpadów; - stosowanie ekologicznych źródeł ciepła; - oszczędność wody oraz ochrona wód gruntowych; - oszczędność energii elektrycznej; - gospodarka odpadami elektrycznymi i elektronicznymi; - gospodarka złomem.
6.	Zespół Szkół Budowlano- Architektonicznych	<p><u>2011 r.</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja programów ekologicznych: <ol style="list-style-type: none"> a. „Moja Ziemia” b. „Dzień Ziemi c. akcja „Sprzątanie Świata” 2. Udział w Olimpiadzie Ekologicznej organizowanej przez LOP w Warszawie 3. Udział w konkursie plastycznym i poetyckim z okazji Dnia Ziemi organizowanym przez Muzeum Górnictwa w Zabrzu 4. Udział w konkursie „Mój Las” organizowanym przez LOP w Tarnowskich Górach 5. Redagowanie i wydawanie gazetki szkolnej mającej na celu podnoszenie świadomości ekologicznej wśród uczniów 6. Zorganizowanie szkolnego konkursu plastycznego pt. „Dar Natury” 7. Zorganizowanie wystawy okolicznościowej z okazji Dnia Ziemi <p><u>2012 r.</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Konkurs „Z energetyką w przyszłość” objęty mecenatem Biura Przewodniczącego Parlamentu Europejskiego <p>Udział dwóch uczniów w konkursie „Z energetyką w przyszłość”, którego celem jest min. poznanie zagrożeń i pozytywnych stron energetyki</p>

		<p>konwencjonalnej i nowoczesnych technologii energetycznych (marzec 2012)</p> <p>2. Konkurs fotograficzny „Dzień Ziemi” – organizowanym przez Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze</p> <p>Udział 3 uczniów w konkursie fotograficznym propagującym ekologię (kwiecień 2012)</p> <p>3 Udział uczniów w etapie szkolnym Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Rolniczych - blok tematyczny: architektura krajobrazu (październik 2012) oraz przygotowanie uczniów do Olimpiady Wiedzy Ekologicznej (październik – grudzień 2012)</p> <p>4.Wycieczka do Centrum Edukacji Leśno-Przyrodniczej przy Nadleśnictwie Zawadzkie</p> <p>Wycieczka przedmiotowa dwóch klas technikum do nadleśnictwa dotycząca założeń ogrodowych i gospodarki leśnej (październik 2012)</p> <p>5.Akcja pielęgnowania zieleni przy Domu Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach</p> <p>Uczniowie pod kierunkiem nauczycieli przeprowadzili akcje pielęgnowania zieleni (formowania krzewów) przy DPS (kwiecień i październik 2012)</p> <p>6.Przeprowadzenie prac pielęgnacyjnych zieleni wokół szkoły</p> <p>Uczniowie pod kierunkiem nauczycieli obsadzili rabaty kwiatowe i wykonali prace pielęgnacyjne zieleni wokół szkoły (kwiecień i październik 2012)</p> <p>7. Akcja UM w Tarnowskich Górach – Kilogram makulatury za jedną roślinę”</p> <p>Uczniowie wzięli udział w akcji wymiany makulatury na sadzonki drzewek; sadzonka dębu została posadzona na terenie szkoły (październik 2012)</p> <p>8. Szkolny konkurs fotograficzny – „Śląsk, przyroda, życie”</p> <p>Uczniowie wzięli udział w konkursie poświęconym przyrodzie naszego regionu (październik 2012)</p> <p>9. Gazetka ścienna na terenie szkoły</p> <p>Przygotowywanie gazetki ściennej o tematyce ekologicznej: „Woda i jej znaczenie”, „Parki narodowe”</p> <p>10. Udział w corocznej akcji „Sprzątanie świata”</p> <p>Szkoła wzięła udział w akcji „Sprzątanie świata – Polska”, koordynowanej przez Fundację Nasza Ziemia – uporządkowano teren wokół szkoły (wrzesień 2012)</p> <p>11. Udział w konkursie” Mój las”</p> <p>Uczniowie wzięli udział (1 osoba wyróżniona) w konkursie „Mój las” organizowanym przez Zarząd Główny SITLiD oraz Ligę Ochrony Przyrody. Celem konkursu jest poszerzanie wiedzy przyrodniczej i ekologicznej dzieci i młodzieży szkolnej oraz zachęcanie do podejmowania działań na rzecz ochrony środowiska. (kwiecień 2012).</p>
7.	Zespół Szkół Techniczno-Ekonomicznych w Radzionkowie	<p>1. Prowadzono edukację ekologiczną we wszystkich klasach poprzez realizację tematyki określonej w podstawie programowej takich przedmiotów jak biologia, geografia, fizyka, chemia.</p> <p>2. Organizowano zajęcia pozalekcyjne obejmujące tematyką treści edukacji ekologicznej.</p> <p>3. Młodzież ZST-E uczestniczyła w wycieczkach krajoznawczych, gdzie opiekunowie wskazywali problemy ochrony środowiska.</p> <p>4. Organizowano szkolną akcję „Sprzątania Świata”.</p> <p>5. Młodzież ZST-E brała udział w konferencjach pt. „Szukamy rady na odpady” organizowanych przez Stowarzyszenie Przyjaciół i Sympatyków Ekologii NASZA ZIEMIA.</p> <p>6. Przeprowadzono nasadzenia nowych roślin i pielęgnację posadzonych wcześniej.</p> <p>7. Zorganizowano we współpracy ze Stowarzyszeniem NASZA ZIEMIA selektywną zbiórkę zużytych baterii.</p> <p>8. O odbyły się w ramach dodatkowej godziny „karcianej” wycieczki do pobliskiego parku i na Księżą Górę tematycznie związane z poznawaniem przyrody i jej ochroną.</p> <p>9. Przeprowadzono szkolny konkurs fotograficzny na najlepsze zdjęcie przyrodnicze</p>
8.	I Liceum Ogólnokształcące	<p>1. Realizacja ścieżki edukacyjnej ekologicznej w ramach realizacji podstawy programowej z przedmiotów przyrodniczych oraz zajęcia w terenie w oparciu o ścieżkę przedmiotową w Brynku (zajęcia prowadzone przez pracowników nadleśnictwa).</p>

	im. Stefanii Sempołowskiej w Tarnowskich Górach	<ol style="list-style-type: none"> 2. Coroczne wprowadzanie zagadnień ekologicznych jako ścieżki międzyprzedmiotowej w postaci konkursów i prelekcji organizowanych z okazji Dnia Ziemi w kwietniu. 3. Udział w konferencjach ekologicznych organizowanych przez Centrum Edukacji Ekologicznej w Zabrze i Katedrę Ekologii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. 4. Realizacja programu „Moje czyste miasto” organizowanego przez Stowarzyszenie Przyjaciół i Sympatyków Ekologii „Zielona Ziemia. 5. Udział w konkursach ekologicznych „Geo-Planeta” oraz wiedzy geologiczno – środowiskowej.
9.	II LO im. S. Staszica w Tarnowskich Górach	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja treści edukacji ekologicznej na lekcjach biologii, chemii, wiedzy o społeczeństwie i godzinach do dyspozycji wychowawcy 2. Organizowanie wykładów pracowników naukowych Wydziału Biologii Uniwersytetu Śląskiego w trakcie Staszicowych Dni Kultury i Nauki 3. Przeprowadzenie tygodniowych warsztatów ekologiczno-geograficznych w klasie II d w Kątach Rybackich (we współpracy z Uniwersytetem Gdańskim) 4. Realizacja programów wymiany międzynarodowej <ol style="list-style-type: none"> a) w ramach Programu Comenius- „Świadomość ekologiczna podstawą czystej zielonej Europy” (we współpracy ze szkołą w Vidin z Bułgarii) b) w ramach wymiany z powiatem partnerskim w Erlangen- „Mobilność i ekologia- zrównoważony rozwój w transporcie publicznym”.
10.	Zespół Szkół Techniczno – Usługowych im. Jana Pawła II w Tarnowskich Górach	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udział w Olimpiadzie Wiedzy Ekologicznej, której merytorycznym organizatorem i patronem jest Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, przy wsparciu Ministra Środowiska i jednostek Ligii Ochrony Przyrody, której celem było upowszechnianie wiedzy o ochronie środowiska i zagrożeniach wynikających z rozwoju gospodarczego oraz poszerzanie wśród uczniów wiedzy o przyrodzie Polski (styczeń 2011, 2012, 2013). 2. Udział w Ogólnopolskim Konkursie Ekologicznym „Eko – Planeta”, organizowanym przez Stowarzyszenie Upowszechniania Wiedzy i Kultury Regionalnej „Pokolenie” w Warszawie, przy współpracy merytorycznej z Międzywydziałowym Studium Ochrony Środowiska Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, którego celem było upowszechnianie wiedzy o ochronie środowiska i zagrożeniach wynikających z rozwoju gospodarczego oraz poszerzanie wśród uczniów wiedzy o przyrodzie Polski (marzec 2013). 3. Zorganizowanie międzyszkolnego konkursu wiedzy ekologicznej „Natura” ZSTU/ZSTiO, którego celem było pogłębianie wiedzy uczniów z zakresu ekologii i ochrony środowiska, śledzenie ciekawostek ekologicznych w multimedialnych oraz promowanie zasad zdrowej rywalizacji pomiędzy uczniami sąsiednich szkół (kwiecień 2012, maj 2013). 4. Pozyskanie dla szkoły sadzonek młodych drzew ze Szkółki Leśnej Brzeźnica Nadleśnictwa Brynek, które zostały posadzone na terenie szkoły („Święto Drzewa” Stowarzyszenia Kulturalno – Ekologicznego „Klub Gaja” – październik 2012; maj 2013). 5. Wykonanie dwóch tablic edukacyjnych „Szczuń zieleni”, które zostały umieszczone na terenie szkoły (maj 2013). 6. Uzyskanie dla szkoły nieodpłatnej prenumeraty czasopism ekologicznych, dofinansowanych przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, takich jak: „Aura”, „Ekonatura”, „Przyroda Górnego Śląska”, „Przyroda Polska”, „Zielona Liga” (wykorzystanie artykułów z zakresu edukacji ekologicznej do wybranych lekcji biologii i chemii) – rok szkolny 2012-2013. 7. Udział w konkursie fotograficznym Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Mikołowie „Żabie inspiracje” (wrzesień 2013), którego celem było m.in.: <ul style="list-style-type: none"> ➢ rozwijanie umiejętności obserwacji przyrody i dostrzegania jej piękna; ➢ popularyzacja wiedzy przyrodniczej; ➢ promowanie idei ochrony przyrody, w szczególności ochrony płazów; ➢ budowanie oraz rozwijanie postaw proekologicznych. 8. Udział w konkursie fotograficznym „Woda i życie” Stowarzyszenia Ziemia i My – Centrum Edukacji Ekologicznej w Dąbrowie Górniczej (październik 2013), którego celem było pogłębianie spojrzenia na środowisko przyrodnicze i poszukiwanie nowych perspektyw w jego

		<p>obserwowaniu.</p> <p>9. Udział w akcji „Sprzątanie Świata” Fundacji Nasza Ziemia pod hasłami:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Kocham, lubię, szanuję... nie śmieć.” (sprzątanie terenu wokół szkoły, wrzesień 2012), - „Odkrywamy czystą Polskę.” (sprzątanie terenu wokół szkoły, wrzesień 2013). <p>10. Udział w akcji sprzątania zalewu Nakło-Chechło pod hasłem „Ziemia nasze wspólne dobro” w ramach obchodów Dnia Ziemi, organizatorem akcji był Gminny Ośrodek Rekreacji, worki na śmieci i rękawiczki do zbierania odpadków zapewnił wójt gminy Świerklaniec (kwiecień 2012).</p> <p>11. Zorganizowanie akademii z okazji Dnia Ziemi (kwiecień 2011, 2012).</p> <p>12. Udział w akcjach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zbiórki makulatury pod hasłem „Zbieraj makulaturę, ratuj konie.” Klubu Gaja (rok szkolny 2012-2013), - zbiórki elektrośmieci (rok szkolny 2011-2012), - zbiórki płyt CD/DVD „Klub Obrońców Planety” (rok szkolny 2012-2013), - zbiórki baterii (rok szkolny 2012-2013). <p>13. Zorganizowanie wyjazdu do Izby Leśnej w Brynku – szlakiem leśnej ścieżki poznawczej (unikalne lekcje przyrody w terenie z leśnikiem – październik 2011, 2012). Celem wyjazdu było pogłębienie świadomości uczniów na temat edukacji przyrodniczo – leśnej oraz wskazanie uczniom możliwości jakie daje leśna ścieżka poznawcza (np. zapoznanie się z różnymi zbiorowiskami roślin i zwierząt, doskonalenie umiejętności rozpoznawania jadalnych i niejadalnych gatunków grzybów oraz możliwość praktycznego poznania i zrozumienia podstaw ekologii).</p> <p>14. Zorganizowanie wyjazdu do Muzeum Energetyki w Łaziskach Górnych, na terenie Elektrowni „Łaziska” na trasie Śląskiego Szlaku Zabytków Techniki – uczniowie mieli możliwość uzyskania ciekawych informacji na temat: globalnego ocieplenia, odnawialnych źródeł energii, zero – emisyjnych technologii węglowych, produkcji energii elektrycznej i ciepła z biomasy, gospodarki wodnej i ściekowej w Elektrowni „Łaziska”.</p> <p>15. Realizacja autorskiego programu działań ekologicznych „Ekologiczne okno” (01.04.2012 – 31.03.2013), którego celem było kształtowanie postaw proekologicznych wśród uczniów oraz wzbudzanie świadomości ekologicznej uczniów, którzy swoją aktywną postawą powinni przyczynić się do ochrony przyrody i otaczającego ich środowiska poprzez podejmowanie różnego rodzaju działań.</p> <p>Uzyskane efekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dzięki temu programowi uczniowie mogli nabyć umiejętności niezbędne dla dobra przyrody, takie jak: <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie obserwacji w najbliższej okolicy, • samodzielne wskazywanie pozytywnych i negatywnych aspektów integracji człowieka ze środowiskiem, • planowanie i podejmować działań ekologicznych w najbliższym otoczeniu, • podejmowanie prób wypracowania własnej, ekologicznej strategii życiowej (zrozumienie potrzeby segregowania odpadów oraz nabycia nawyku zbierania surowców wtórnych jako działań mających na celu ochronę środowiska), • właściwie zachowanie się w miejscach publicznych, zgodnie z zasadami przyjaznych relacji ze środowiskiem. <p>Ponadto program „Ekologiczne okno” umożliwił wzbogacanie procesu dydaktyczno – wychowawczego, dzięki czemu uczniowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzegają związki przyczynowo – skutkowe między działalnością człowieka, a stanem środowiska oraz rozumieją zależności występujące w świecie im najbliższym i pojętym globalnie, - na lekcjach biologii oraz godzinach wychowawczych potrafią wyjaśnić zjawiska, zwłaszcza niekorzystne dla środowiska oraz znają zachowania bezpieczne dla siebie i przyrody, - poprzez konkursy fotograficzne wykształcili umiejętności dostrzegania wokół siebie miejsc korzystnie i niekorzystnie zmienionych przez człowieka, a to z kolei przełożyło się na zdobycie umiejętności obserwowania zjawisk przyrodniczych i ich interpretowania, - nabyte umiejętności powinny wpłynąć na właściwe zachowania proekologiczne w ich życiu, a zdobyta wiedza powinna być wykorzystana
--	--	---

		<p>do twórczego rozwiązywania problemów.</p> <p>16. Zorganizowanie konkursów wewnątrzszkolnych, takich jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zielnik dendrologiczny (wrzesień/październik 2011, 2012, 2013) b) prace długoterminowe (rok szkolny 2011-2012, 2012-2013): <ul style="list-style-type: none"> - „Dlaczego warto chronić środowisko?” - „Wpływ człowieka na środowisko.” - „Alternatywne źródła energii.” - „Liga Ochrony Przyrody w służbie społeczeństwa.” - „Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000.” - „Formy ochrony przyrody.” c) konkursy wiedzy: <ul style="list-style-type: none"> - „Ekologia i ochrona środowiska.” (kwiecień 2011) - „Woda w przyrodzie i gospodarce. Zanieczyszczenia wód naturalnych.” (maj 2011) d) konkursy fotograficzne: <ul style="list-style-type: none"> - „Wiosna” - „Jesień” - „Wakacyjne spotkania z przyrodą.” <p>17. Prowadzenie Szkolnego Koła Ligii Ochrony Przyrody (rok szkolny 2011-2012, 2012-2013, 2013-2014) – poszerzenie liczby członków LOP i zachęcanie uczniów do podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody (we wrześniu każdego roku zbieranie składki członkowskiej i odbiór legitymacji w Oddziale Powiatowym LOP w Tarnowskich Górach)</p>
11.	Zespół Szkół Specjalnych w Radzionkowie	<p>1. Zachęcanie uczniów z niepełnosprawnością intelektualną do udziału w akcjach na rzecz dbania o przyrodę i najbliższe otoczenie poprzez organizowanie cyklicznych przedsięwzięć ekologicznych: „Sprzątanie świata” (wrzesień 2011; wrzesień 2012) i „Dzień Ziemi” (kwiecień 2011; kwiecień 2012):</p> <ul style="list-style-type: none"> a. prezentacja plakatów o tematyce ekologicznej podczas apeli szkolnych – wdrażanie do odpowiedzialności za przyszłość środowiska naturalnego; b. porządkowanie terenów przyszkolnych oraz prace porządkowe, prowadzone na szlakach turystycznych (IX 2011 r. - Szlak Powstańców Śląskich i Szlak Tysiąclecia Państwa Polskiego), przebiegających przez Księżą Górę w Radzionkowie oraz w okolicach Kopca Wyzwolenia w Piekarach Śląskich, poprzedzone „zwiadem” środowiskowym. <p>2. Rozwijanie zachowań proekologicznych poprzez upowszechnianie wiedzy na temat wykorzystania materiałów odpadowych w pracach artystycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. zorganizowanie 9-tej i 10-tej edycji szkolnych jesiennych i wiosennych konkursów plastycznych: „Jak chronić przyrodę? – Czysty świat!”, „Chrońmy Ziemię!”. <p>3. Zorganizowanie wycieczek przyrodniczych po najbliższej okolicy:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. poznanie form ochrony przyrody (m.in. rezerwat buków „Segiet”; park krajobrazowy w Świerklańcu; ogród botaniczny przy Zespole Szkół Leśnych i Ekologicznych im. Stanisława Morawskiego w Brynku; kompleks pałacowo – parkowy w Koszęcinie); b. poznanie najciekawszych osobliwości przyrodniczych i architektonicznych miejsc sąsiadujących z Powiatem Tarnogórskim (m. in. Bytom – wystawa Działu Przyrodniczego w Muzeum Górnośląskim: „Przyroda Górnego Śląska”; Piekary Śląskie – chronione i zagrożone gatunki roślin i zwierząt w skali miasta;). <p>4. Reprezentowanie Powiatu Tarnogórskiego w kolejnych edycjach międzyszkolnych konkursów ekologiczno - przyrodniczych, przebiegających</p>

		<p>pod hasłem: „TY, JA i ŚWIAT”, organizowanych dla uczniów II etapu edukacyjnego w Zespole Szkół Nr 5 w Bytomiu (IX edycja konkursu – rok szkolny 2010/2011; X edycja konkursu - rok szkolny 2011/2012).</p> <p>5. Uaktywnienie uczniów i podniesienie świadomości ekologicznej poprzez popularyzowanie wiedzy na temat selektywnej zbiórki odpadów i możliwości recyklingu oraz wykorzystania surowców wtórnych:</p> <p>a. zorganizowanie udziału uczniów III etapu edukacyjnego z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim w warsztatach ekologicznych, prowadzonych w Tarnowskich Górach, w ramach kampanii: „Tauron – zielona wyspa Śląsk” (rok szkolny 2011/2012 - marzec) oraz w VII i VIII Otwartej Konferencji Ekologicznej, prowadzonej w cyklu: „Szukamy rady na odpady”, organizowanej corocznie w C.K. „Karolinka” w Radzionkowie (VII - rok szkolny 2011/2012; VIII – rok szkolny 2012/2013);</p> <p>b. wzbogacenie biblioteczki przyrodniczo-biologicznej o nowe publikacje, dostarczone dzięki współpracy z Zarządem Miejskim LOP w Bytomiu oraz ze Stowarzyszeniem Przyjaciół i Sympatyków Ekologii „Zielona Ziemia” w Radzionkowie.</p> <p>6. Zachęcanie do czynnego zainteresowania działaniami promującymi ochronę środowiska:</p> <p>a. udział w EKO – KONKURSIE, zorganizowanym przez Śląskie Centrum Utylizacji w Katowicach, którego przedmiotem jest zbiórka makulatury, prowadzona przez uczniów szkół podstawowych (III edycja – rok szkolny 2011/ 2012; IV edycja – rok szkolny 2012/2013).</p> <p>7. Poszerzanie wiedzy na temat prawidłowego gospodarowania odpadami niebezpiecznymi:</p> <p>uczestniczenie szkoły we wszystkich edycjach Programu: „Moje Czyste Miasto”, w ramach którego prowadzona jest m. in. zbiórka zużytych baterii, organizowana pod patronatem Stowarzyszenia Przyjaciół i Sympatyków Ekologii „Zielona Ziemia” w Radzionkowie, w VII edycji Programu (rok szkolny 2012/2013) Szkoła Podstawowa Nr 3 w Zespole Szkół Specjalnych w Radzionkowie zdobyła tytułu Lidera Roku (po raz drugi od początku uczestniczenia w Programie).</p>
12.	Zespół Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca ze stowarzyszeniem Zielona Ziemia, polegająca na zbiórce selektywnej odpadów przeznaczonych do recyklingu. Poszerza to świadomość konieczności segregacji odpadów i zagrożeń jakie mogą wynikać z niewłaściwego składowania baterii. 2. Współpraca z fundacją Oliwii Krupowies mająca na celu zbiórkę nakrętek przeznaczonych do wtórnego przerobu. Połączone jest to z pomocą finansową przeznaczoną na rehabilitację dziewczynki. 3. Współpraca ze Śląskim Ogrodem Botanicznym. ŚOB udostępnia nam różnego rodzaju materiały informacyjne dot. Naturalnych siedlisk ekologicznych, oraz działań dotyczących tworzenia filii Ogrodu w Radzionkowie . 4. Kształtowanie świadomości ekologicznej na lekcjach biologii i geografii przez zwracanie szczególnej uwagi na: <ul style="list-style-type: none"> - zagrożenia środowiska wynikające z rozwoju przemysłu, - zagrożenia wynikające z modyfikacji genetycznej organizmów, - zagrożenia bioróżnorodności i możliwości jej ochrony, - formy i możliwości ochrony przyrody związanej z rozwojem nauki i techniki, - konieczność świadomego gospodarowania wodą i energią, - uwrażliwienie na piękno i kruchość przyrody, - zależność bytu człowieka od stanu środowiska.
13.	Zespół Szkół Artystyczno-Projektowych w Tarnowskich Górach	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zorganizowanie w roku 2011 i 2012 wewnątrzszkolnego konkursu plastycznego „Ratujmy naszą planetę” 2. Zorganizowanie w czerwcu 2012 r. akcji „Sprzątania świata” 3. Zorganizowanie we wrześniu 2012 akcji „Dzień drzewa”
14.	Centrum Edukacji Ekonomiczno-Handlowej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie zajęć lekcyjnych z biologii i geografii w oparciu o tematykę zakresu ekologii, ochrony środowiska i bioróżnorodności 2. Wykonanie przez uczniów prezentacji multimedialnych i plakatów na temat form ochrony przyrody w Polsce(parki narodowe, rezerваты przyrody i pomniki przyrody)

	im. K. Goduli	<p>3. Wykonanie przez uczniów prezentacji i plakatów na temat „Wpływ działalności człowieka na środowisko na Wyżynie Śląskiej”, wystawa wykonanych prac</p> <p>4. Prowadzenie szkolnej sekcji Ligi Ochrony Przyrody</p> <p>5. Uczestnictwo w akcji „Sprzątanie Świata”</p> <p>6. Realizacja projektu budowy budek lęgowych dla ptaków</p> <p>7. Prowadzenie zbiórki makulatury i zużytych baterii</p> <p>8. Przeprowadzenie zbiórki darów dla schroniska dla zwierząt „Cichy Kąt”.</p>
--	---------------	--

Wiele zadań związanych z rozwojem edukacji ekologicznej dofinansowanych jest ze środków budżetu powiatu. W 2011 roku dofinansowano następujące zadania:

- projekt „Ekwied@” (warsztaty dziennikarskie, zbiórka surowców wtórnych, konkursy z nagrodami) w ramach umowy ze Stowarzyszeniem „Nasze Kalety” z Kalet – dotacja w kwocie 1.999,98 zł,
- plenerowa impreza malarska pt: „Namaluję kolorowy świat...” przeznaczona dla uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Tworóg w ramach umowy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Gminy Tworóg z Tworoga – dotacja w kwocie 2.000,00 zł,
- przeprowadzenie z młodzieżą szkolną 7 pogadanek (1-godzinnych) związanych z tematyką ochrony środowiska i działalnością kół łowieckich oraz 3 konkursów z nagrodami w ramach umowy z Kołem Łowieckim „Orzeł” Tarnowskie Góry z siedzibą w Przezchlebiu – dotacja w kwocie 1.000,00 zł,
- opłacenie 10 szkoleń dla pracowników Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa podnosząc ich kwalifikacje zawodowe – 3.188,00 zł.

Ponadto Starostwo Powiatowe w Tarnowskich Górach przy współpracy z Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego PZDR w Tarnowskich Górach przeprowadziło cykl 2 bezpłatnych szkoleń dla 60 rolników (w dniach 24-25.03. i 30.11-01.12.2011 r.) w zakresie stosowania środków ochrony roślin, przydomowych oczyszczalni ścieków budowanych na terenach wiejskich oraz usuwania zieleni z terenu nieruchomości.

W 2012 roku ze środków budżetu powiatu dofinansowano następujące zadania:

- projekt pt: „EKOwied@ Bliżej Natury” (spotkania w plenerze z leśnikiem, grzyboznawcą, ekologiem, a także warsztaty dziennikarskie oraz wykłady z fotografem na temat umiejętnego fotografowania przyrody) w ramach umowy ze Stowarzyszeniem „Nasze Kalety” z Kalet – dotacja w kwocie 2.700,00 zł,
- trzydniowe warsztaty ekologiczne dla 45 dzieci i młodzieży z terenu powiatu tarnogórskiego w Parku Krajobrazowym Lasy nad Górną Liswartą i w Nadleśnictwie Brynek w ramach umowy z Rzymskokatolicką Parafią św. Józefa Robotnika w Tarnowskich Górach – dotacja w kwocie 2.425,00 zł,
- projekt pt: „Harcerskie Centrum Edukacji Ekologicznej” składający się z cyklu 3 warsztatów jednodniowych poświęconych segregacji odpadów, recyklingowi, metodom uzdatniania wody oraz z 10 zajęć ekologicznych przeprowadzonych w różnych szkołach powiatu tarnogórskiego na temat segregacji śmieci, alternatywnych źródeł energii, najprostszych sposobów ochrony środowiska oraz zajęcia z kompasem i mapą, w ramach umowy ze Związkiem Harcerstwa Polskiego Chorągiew Śląska Hufiec Ziemi Tarnogórskiej w Tarnowskich Górach – dotacja w kwocie 3.945,00 zł,
- zajęcia dydaktyczne pn. „Tropem bażanta i kuropatwy” przeprowadzone przez łowczych z Wojskowego Koła Łowieckiego „Żubr” w Gliwicach na terenie obwodu łowieckiego nr 110 z uczniami Szkoły Podstawowej w Pniowcu – w ramach umowy na realizację zadania publicznego powiatu z dziedziny ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego,
- podniesienie kwalifikacji zawodowych pracowników Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa w łącznej kwocie 4.840,00 zł,
- zakup książki pt: „Komentarz do Prawa geologicznego i górniczego” autorstwa Huberta Schwarza, na kwotę 112,00 zł,
- opłacenie rocznej (za rok 2012 i rok 2013) prenumeraty czasopism: „Zieleń Miejska” oraz „Przegląd Komunalny” w łącznej kwocie 1.065,96 zł.

Powiat Tarnogórski corocznie wraz z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa organizują kampanię przyjmowania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich do gruntów rolnych, skierowaną do rolników z terenu powiatu tarnogórskiego. W roku 2011

zorganizowano VIII edycję, a w 2012 roku IX taką kampanię. Na powyższych spotkaniach rolnicy mieli możliwość zapoznania się z problematyką ochrony gruntów rolnych, usuwaniem drzew, zasadami wzajemnej zgodności - „cross-compliance” itp.

2. Rozwój gospodarczy Powiatu w aspekcie ochrony środowiska.

W latach 2011 – 2012 realizowano zadania związane z turystyką i rekreacją, rolnictwem, przedsiębiorczością.

W zakresie turystyki i rekreacji:

W roku 2011 ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013 realizowany był projekt pn. „Wszystkie drogi prowadzą do nas - promocja turystyczna Powiatu Tarnogórskiego”. W ramach ww. projektu zrealizowana została kampania billboardowa promująca na zdjęciach atrakcje turystyczne powiatu tarnogórskiego. Billboardy eksponowane były w wielu miastach aglomeracji śląskiej, jak również we Wrocławiu, Kędzierzynie Koźlu, Opolu, Zawierciu oraz na drogach DK11, DK81, DK1, S1 i A4.

W roku 2012 ze środków projektu pn. *Centrum Kultury Śląskiej* sfinansowano wydanie gry edukacyjnej „Wędrówki Gwarka - podróże po Powiecie Tarnogórskim”. Gra planszowa poza promocją Centrum Kultury Śląskiej w Nakle promuje również takie atrakcje jak: most w Krupskim Młynie, pałac w Brynku, kościółek drewniany w Księżym Lesie, stadninę koni w Zbrostawicach, pałac w Rybnej, zamek Wrochemów w Starych Tarnowicach, Sztolnię Czarnego Pstrąga w Reptach Śląskich, Muzeum Chleba w Radzionkowie, Kopalnię Srebra, Dzwonnicę Gwarków, Park Wodny w Tarnowskich Górach, kolejkę wąskotorową, bunkry w Kozłowej Górze, pałac Donnersmarcków w Świerklańcu, Aleję Dębów w Truszczy, wiatrak i jezioro w Zielonej oraz Międzynarodowy Port Lotniczy w Katowicach – Pyrzowicach.

W 2012 roku odnowione zostały również szlaki turystyki pieszej: Szlak Stulecia Turystyki i Szlak Powstańców Śląskich.

W ramach promocji powiatu w latach 2011 - 2012 wydana została kolorowanka promująca zamki i pałace Powiatu Tarnogórskiego, zawierająca opis i krótką historię pałaców Donnersmarcków w Brynku, Nakle Śląskim i Reptach Śląskich, pałacu Strachwitzów w Kamieńcu, Furstenbergów w Kopaninie, Baildonów w Łubiu, Koschutzkich w Rybnej, zamek Wrochemów w Starych Tarnowicach, zamek piastowski w Świerklańcu, pałac Kawalera w Świerklańcu, pałac Groellingsów w Szaszy oraz Larischów w Wilkowicach.

Ponadto na stronie internetowej kopalnia kultury zamieszczony został kalendarz imprez i wydarzeń kulturalnych w Powiecie Tarnogórskim. W latach 2011 i 2012 trwało systematyczne uzupełnianie informacji o atrakcjach kulturalnych i turystycznych, jak i wydarzeniach kulturalnych, odbywających się na terenie wszystkich gmin Powiatu Tarnogórskiego. Strona umożliwiła integrację działań promocyjnych, instytucji, gmin i organizacji lokalnych w zakresie rozwoju działań turystyczno – kulturalnych.

W ramach zadań krótkookresowych w roku 2011 i 2012 ze środków budżetu powiatu dofinansowano zadanie polegające na realizacji profilaktyki zdrowotnej dzieci, a zwłaszcza wyjazdów profilaktyczno-zdrowotnych oraz monitoringu zdrowotnego w zakresie narażenia na ołów, na terenach powiatu tarnogórskiego, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska. Dotacje dla Fundacji Na Rzecz Dzieci „Miasteczko Śląskie” która prowadziła przedmiotowe działania wyniosły w roku 2011 – 13.400,00 zł, zaś w roku 2012 – 9.000,00 zł.

Zadania związane z rolnictwem i przedsiębiorczością oparte były na współpracy Powiatu Tarnogórskiego z fundacją LGD „Spichlerz Górnego Śląska”:

Powiat Tarnogórski współpracuje z fundacją LGD „Spichlerz Górnego Śląska” na rzecz rozwoju obszarów wiejskich na terenie działania gmin Fundacji, w tym Gminy Tworóg i Krupski Młyn. Współpraca z Fundacją kładzie szczególny nacisk na zasadę zrównoważonego rozwoju, uwzględniając potrzeby ochrony i promocji środowiska naturalnego, krajobrazu i zasobów historyczno – kulturowych, rozwoju turystyki, popularyzacji i rozwoju produkcji wyrobów lokalnych i regionalnych, rozwoju zasobów ludzkich oraz promocji nowoczesnych technologii i społeczeństwa informacyjnego. Przedstawiciel Powiatu reprezentując Powiat Tarnogórski w Radzie Fundacji między innymi brał udział w ocenianiu złożonych wniosków w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich osi „Leader” w roku 2011:

- 58 wniosków dotyczących działania „Małe projekty”
- 8 wniosków z działania „Odnowa i rozwój wsi”,
- 4 wnioski dotyczące działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”,
- 9 wniosków dotyczących działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”.

W roku 2012:

- 103 wnioski dotyczące działania „Małe projekty”,
- 19 wniosków z działania „Odnowa i rozwój wsi”,
- 17 wniosków dotyczących działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”,
- 11 wniosków dotyczących działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”.

Dzięki ww. współpracy pozyskano na działania prowadzone na teren powiatu tarnogórskiego (gminy Krupski Młyn i gminy Tworóg) środki finansowe w wysokości 165.177,61 zł (w 2011 r.) oraz 1.042.146,60 zł (w 2012 r.).

System informacji o środowisku:

Zgodnie z art. 22 ust. 1 oraz art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 roku *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.), organy administracji publicznej są zobligowane do prowadzenia publicznie dostępnego wykazu danych i udostępniania go społeczeństwu za pośrednictwem sieci internet.

W związku z powyższym zapisem Starostwo Powiatowe w Tarnowskich Górach co roku opłaca abonament za korzystanie z Systemu Informacji o Środowisku (SIOS) zainstalowanego na serwerze pod adresem: www.system.sios.pl.

SIOS to system informatyczny pracujący wyłącznie w sieci Internet, umożliwiający organowi administracji publicznej prowadzenie ww. wykazu danych, a społeczeństwu stały wgląd do zgromadzonych zasobów, możliwość wyszukiwania informacji i grupowania jej wg własnych preferencji, bez konieczności kontaktu z urzędem. Wyjątkową zaletą tego systemu jest jego bezpieczeństwo oraz pełna ochrona danych osobowych.

Najważniejsze zalety SIOS to:

- prowadzenie przez organ publicznie dostępnego wykazu danych o środowisku w formie elektronicznej poprzez sieć Internet,
- łatwe i sprawne wprowadzanie danych poprzez opracowane zgodnie z najnowszymi regulacjami prawnymi gotowe formularze,
- nieograniczona liczba użytkowników zarówno wprowadzających, jak i wyszukujących dane - wystarczy przeglądarka internetowa i połączenie z siecią Internet,
- nowoczesne mechanizmy wyszukiwania umożliwiają interesantom szybkie i skuteczne odnalezienie żądanej informacji, bez konieczności kontaktu z urzędem.

System Bazy Danych o Środowisku:

Powiat Tarnogórski wychodząc naprzeciw określonym problemom w dziedzinie lokalnego dostępu do informacji o stanie środowiska naturalnego, podjął decyzję o utworzeniu szeroko dostępnej bazy danych o środowisku naturalnym. Wyrazem tego było przystąpienie w roku 2010 do realizacji projektu pn: „*Właściwe zarządzanie środowiskiem gwarantem bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego*”, który był współfinansowany ze środków UE w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013. Efektem powyższego przedsięwzięcia, było utworzenie ogólnodostępnej bazy danych zawierającej informacje o stanie środowiska naturalnego Powiatu Tarnogórskiego w zakresie: wody, powietrza i gleby.

Realizacja projektu zwiększa świadomość ekologiczną mieszkańców powiatu tarnogórskiego, czego wyrazem jest poprawa jakości środowiska, a także efektywność działań na rzecz ochrony środowiska, co z kolei bezpośrednio wpływa na rozwój gospodarczy powiatu tarnogórskiego.

W latach 2011-2012 na realizację powyższego projektu Powiat Tarnogórski wydatkował łącznie 263.559,34 zł.

3. Ochrona przyrody i krajobrazu.

W zakresie ochrony środowiska i krajobrazu powiatu tarnogórskiego aktywnie uczestniczą wszelkie koła wędkarskie i koła łowieckie działające na terenie naszego powiatu. Z budżetu powiatu w latach 2011 i 2012 dofinansowano następujące działania:

- odnowę życia biologicznego w zbiorniku w Kamieńcu poprzez zarybienie go gatunkiem karp przez Koło PZW nr 43 Pyskowice (kwotą 3.000,00 zł w 2011 roku),
- zakup bażantów i zajęcy w ramach umowy z Kołem Łowieckim „Orzeł” Tarnowskie Góry z siedzibą w Przechlebiu (kwotą 2.500,00 zł w 2011 roku),
- zakup ryb gatunku karp w celu zarybienia wód zalewu Pniowiec przez Koło PZW nr 72 „ZAMET” w Tarnowskich Górach (kwotą 3.000,00 zł w każdym roku),
- zakup ryb gatunku karp w celu zarybienia zbiorników w Kaletach przez Koło PZW nr 7 Kalety (kwotą 3.000,00 zł w każdym roku),
- uzupełniające zarybienie gatunkiem karp śródlądowego zbiornika retencyjnego Brzeźnica przez Koło PZW nr 116 przy Nadleśnictwie Brynek (kwotą 3.000,00 zł w każdym roku),
- odtworzenie obniżonego stanu populacji bażanta i kuropatwy poprzez introdukcję na terenie obwodu łowieckiego nr 110 realizowane przez Wojskowe Koło Łowieckie „Żubr” w Gliwicach przy udziale pomocy finansowej przekazanej przez tut. powiat (kwotą 3.000,00 zł w 2011 roku i 4.500,00 zł w 2012 roku),
- zakup narzędzi ogrodniczych (w roku 2011) oraz wykaszarki (w roku 2012) dla Koła PZW nr 59 Tarnowskie Góry za kwotę 3.244,28 zł,
- ochronę i wzmocnienie populacji bażanta w obwodzie nr 123 przez Koło Łowieckie „Żubr Księży Las” z siedzibą w Kamieńcu (kwotą 4.500,00 zł w roku 2012),
- introdukcję bażanta i reintrodukcję kuropatwy w obwodzie łowieckim nr 113 przez Koło Łowieckie „Knieja 3” Gliwice (kwotą 4.000,00 zł w roku 2012).

Starosta Tarnogórski prowadzi nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa. W tym celu przeznaczył środki finansowe w wysokości 35.052,21 zł (w 2011 roku) oraz 36.119,68 zł (w 2012 roku). Ponadto w roku 2012 zakupiono materiały do cechowania drewna na kwotę 509,71 zł.

W roku 2011 wykonano uproszczone plany urządzenia lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa dla powierzchni 10,2950 ha, położonych w obrębie Strzybnica oraz Miasteczko Śląskie, w kwocie 950,00 zł.

Powiat Tarnogórski udzielił w roku 2012 wsparcia finansowego dla Stowarzyszenia Przyjaciół Bezpańskich Zwierząt „Cichy Kąt” w Tarnowskich Górach na realizację zadania publicznego pt: „Tarnogórskie zwierzaki nie trafią do paki”. W tym celu przekazał dotację w wysokości 3.000,00 zł na zakup specjalistycznej karmy weterynaryjnej dla najbardziej schorowanych zwierząt.

Ponadto Zarząd Dróg Powiatowych w Tarnowskich Górach przy wykorzystaniu środków finansowych pochodzących z ochrony środowiska prowadził w latach 2011 i 2012 prace polegające na utrzymaniu przydrożnej zieleni wysokiej i niskiej w pasie drogowym dróg powiatowych. Na wykonanie powyższych prac przeznaczono w 2011 roku - 193.938,10 zł, zaś w 2012 roku - 205.090,09 zł.

4. Cele ekologiczne i kierunki działań w zakresie ochrony powierzchni ziemi.

Powiat Tarnogórski w ramach ogłoszonego otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w dziedzinie ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego udzielał wsparcia finansowego w postaci dotacji dla Ochotniczych Straży Pożarnych na zakup wyposażenia i materiałów służących ochronie powierzchni gruntu przed skażeniem:

- zakup sorbentu dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Nakle Śląskim za cenę 2.218,00 zł w 2011 roku,
- zakup mat uniwersalnych do substancji ropopochodnych dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Nakle Śląskim w kwocie 750,00 zł (2012 rok),
- zabezpieczenie powiatu tarnogórskiego przed możliwością skażenia substancją ropopochodną (zakup sorbentu, środka „Sintan” oraz rękawa sorpcyjnego) dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Potępie za łączną kwotę 1580,00 zł w 2012 roku.

5. Ochrona jakości wód i poprawa stosunków wodnych.

Zarząd Dróg Powiatowych w Tarnowskich Górach wykonał przy wykorzystaniu powiatowych środków finansowych pochodzących m.in. z ochrony środowiska, prace modernizacyjne urządzeń gospodarki wodnej zlokalizowanych w rejonie dróg powiatowych.

W roku 2011 przeprowadzono:

- budowę kanalizacji deszczowej wraz z remontem drogi 3242 S – ul. 3-go Maja w Świerklańcu – etap III, w kwocie 102.768,62 zł,
- budowę odwodnienia drogi 3248 S Kalety – Miotek w ciągu ul. Paderewskiego w Kaletach (wykonanie studni chłonnej), w kwocie 30.000,00 zł,

W 2012 roku wykonano:

- remont kanału deszczowego w ciągu ul. Wiejskiej w Świniowicach wraz z wymianą podłączeń do kanalizacji, w kwocie 71.918,72 zł,
- odtworzenie rowu w ciągu ul. Bytomskiej w Połomii, w kwocie 42.761,90 zł,
- remont odcinka rowu w ul. Paderewskiego w Kaletach, w kwocie 9.945,82 zł,
- remont odcinka kanalizacji deszczowej i rowów w ciągu ul. Młyńskiej w Świniowicach, w kwocie 30.988,56 zł,
- budowę kanalizacji deszczowej przy rozbudowie skrzyżowania ul. Wyspiańskiego z ul. Opolską w Tarnowskich Górach, w kwocie 74.968,86 zł.

Powiat Tarnogórski w latach 2011 – 2012 powierzył spółkom wodnym wykonanie zadań własnych w zakresie czyszczenia i utrzymania następujących urządzeń gospodarki wodnej:

- rowu przydrożnego przy ul. Pastuszki w dzielnicy Opatowice w Tarnowskich Górach,
- rowu przydrożnego przy ul. Jagodowej w dzielnicy Pniowiec w Tarnowskich Górach,
- rowu przydrożnego przy ul. Edukacji Narodowej w dzielnicy Pniowiec w Tarnowskich Górach,

- rowu przydrożnego przy ul. Powstańców Warszawskich w dzielnicy Rybna w Tarnowskich Górach,
- rowu przydrożnego przy ul. Tarnogórskiej i Głównej w Miedarach,
- rowu przydrożnego przy ul. Pyskowskiej w Laryszowie,
- rowu przydrożnego przy ul. Powstańców Śląskich w Wojsce,
- rowu przydrożnego przy ul. Zakładowej w Wojsce.

Na powyższe zadania przeznaczono Miejskiej Spółce Wodnej w Tarnowskich Górach oraz Spółce Wodnej Gminy Tworóg z siedzibą w Wojsce corocznie po 15.000,00 zł.

Ponadto Powiat Tarnogórski udzielił w roku 2011 wsparcia finansowego na realizację zadań publicznych zakresu ochrony wód dla:

- Ochotniczej Straży Pożarnej w Kotach na zadanie pt: „Zakup zapór sorpcyjnych” – dotacja w wysokości 2.844,00 zł,
- Kołu PZW nr 59 Tarnowskie Góry na zadanie pt: „Zagospodarowanie i ochrona zalewu Nakło-Chechło”, polegające na odkwaszeniu wód zbiornika oraz utwardzeniu brzegu zbiornika zakupionym w dolomitem - dotacja w kwocie 2.273,34 zł.

Starostwo Powiatowe w Tarnowskich Górach wykonało w latach 2011 – 2012 przebudowę kanalizacji sanitarnej i deszczowej w Centrum Kultury Śląskiej znajdującego się w budynku Zamku w Nakle Śląskim przy ul. Parkowej 1 na kwotę 303.416,81 zł.

W ramach zapewnienia ciągłości realizacji projektu pn. *„Właściwe zarządzanie środowiskiem gwarantem bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego”* w okresie sprawozdawczym wykonano badania wód powierzchniowych wraz z opracowaniem wyników. Na powyższy cel wydatkowano kwoty: 20.151,35 zł (2011 r.) oraz 7.545,90 zł (2012 r.).

6. Ochrona powietrza atmosferycznego.

W okresie sprawozdawczym na terenie powiatu tarnogórskiego wykonano wiele działań mających na celu poprawę stanu powietrza atmosferycznego. W ramach ograniczenia niskiej emisji w latach 2011-2012 Starostwo Powiatowe w Tarnowskich Górach kontynuowało termomodernizację obiektów należących do szkół powiatowych oraz obiektów zarządzanych przez Powiat Tarnogórski. Działania te były w większości pokryte ze środków własnych powiatu, w tym z powiatowych środków ochrony środowiska. Obejmowały one następujące inwestycje:

- rozbiórka budynków przy ul. Pyskowskiej w Tarnowskich Górach zlokalizowanych na działkach o nr ewid. 2099/137 oraz 2091/289 (w tym m.in. rozebranie i utylizacja pokrycia dachowego z płyt falistych i gąsiorów azbestowo-cementowych) - realizacja 2011 r. – 44.500,00 zł,
- rozbudowa Budynku Nowego wraz z zagospodarowaniem terenu ośrodka Domu Pomocy Społecznej w Miedarach – I etap inwestycji polegający na wymianie stolarki okiennej i drzwiowej, dociepleniu ścian, przebudowie instalacji centralnego ogrzewania i instalacji ciepłej wody użytkowej - realizacja w 2011 r. - 197.232,00 zł,
- przyłączenie do sieci gazowej budynków mieszkalnych zlokalizowanych w Nakle Śląskim przy ul. Głównej 2, Parkowej 2, 3, 3a - realizacja 2011 - 2012 r. - 17.410,45 zł,
- „Centrum Kultury Śląskiej” – przebudowa budynku zamku w Nakle Śląskim przy ul. Parkowej 1 wraz z infrastrukturą techniczną – realizacja 2011 – 2012. Na działania związane z ochroną powietrza atmosferycznego wydatkowano łącznie 719.558,53 zł, a prace polegały m.in. na dociepleniu stropu i dachu, wymianie stolarki okiennej

drewnianej, przebudowie instalacji centralnego ogrzewania oraz instalacji kotłowni gazowej,

- modernizacja gospodarki ciepłej w budynkach mieszkalnych zlokalizowanych w Nakle Śląskim przy ul. Głównej 2, Parkowej 2, 3, 3a - realizacja 2012 r. - 372.331,48 zł,
- dostawa i montaż stolarki okiennej w budynku Centrum Kształcenia Ustawicznego, Wieloprofilowym Zespole Szkół w Tarnowskich Górach - realizacja w 2012 r. - 189.019,22 zł.

Ograniczenie niskiej emisji realizowane jest również poprzez przedsięwzięcia mające na celu zmianę lub poprawę organizacji ruchu w szczególności na skrzyżowaniach dróg powiatowych z innymi drogami. Działania te prowadzą do poprawy płynności jazdy, co przyczynia się do zmniejszenia emisji najbardziej szkodliwych substancji z pojazdów oraz ograniczenia hałasu komunikacyjnego.

W 2011 – 2012 roku przeprowadzono modernizację dróg powiatowych, m.in.:

- rozbudowano skrzyżowanie ul. Wyspiańskiego z ul. Opolską w Tarnowskich Górach wraz z wybudowaniem sygnalizacji świetlnej za kwotę 2.053.596,83 zł,
- wyremontowano nawierzchnię ul. Armii Krajowej w Tarnowskich Górach na odcinku od ul. Głównej do parkingu przy stawie, za kwotę 258.814,02 zł,
- wyremontowano nawierzchnię ul. Tarnogórskiej w Kotach, za kwotę 106.741,37 zł.

Powiat Tarnogórski w ramach zapewnienia ciągłości realizacji projektu pn. „*Właściwe zarządzanie środowiskiem gwarantem bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego*” w okresie sprawozdawczym zlecił wykonanie badań powietrza wraz z opracowaniem wyników. Na powyższy cel przeznaczono środki w wysokości: 24.341,43 zł (2011 r.) oraz 12.648,11 zł (2012 r.).

7. Ochrona przed hałasem.

W wyniku współpracy pomiędzy Powiatem Tarnogórskim a Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska, dokonuje się pomiarów natężenia hałasu w środowisku, w szczególności w zakładach, które mogą powodować przekroczenia emisji hałasu do środowiska. Starosta w przypadku stwierdzenia, iż poza zakładem przekroczone są dopuszczalne poziomy hałasu, określa dopuszczalny poziom hałasu w środowisku.

Starosta Tarnogórski w okresie sprawozdawczym przeprowadził 17 postępowań administracyjnych w sprawie wydania decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku, natomiast Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska na prośbę Starosty Tarnogórskiego wykonał 10 kontroli zakładów na terenie powiatu tarnogórskiego w zakresie ograniczenia uciążliwości związanych z ponadnormatywną emisją hałasu.

Dla poprawy warunków akustycznych na terenie powiatu tarnogórskiego wykonano także szereg inwestycji drogowych. Modernizacja dróg powiatowych i gminnych w dużej mierze poprawia płynność ruchu samochodów, co bezpośrednio wpływa na niższą emisję hałasu. Powyższe inwestycje drogowe zostały wymienione w niniejszym raporcie, tj. w punkcie 6. *Ochrona powietrza atmosferycznego.*

8. Ochrona przed poważnymi awariami.

Na terenie powiatu tarnogórskiego do poważnych awarii może dojść na skutek awarii urządzeń technicznych w zakładach przemysłowych lub podczas transportu materiałów niebezpiecznych: w wyniku kolizji drogowej, bądź kolejowej, a także rozszczelnienia cystern kolejowych lub autocystern.

Duży wkład w ochronę środowiska przed poważnymi awariami, zagrożeniami, pożarami lub eksplozjami miała Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowskich Górach oraz okoliczne Ochotnicze Straże Pożarne zlokalizowane na terenie powiatu tarnogórskiego.

W okresie sprawozdawczym ze środków budżetu Powiatu udzielono dotacji następujących ochotniczym strażom pożarnym:

- Ochotniczej Straży Pożarnej w Boruszowicach-Hanusku na zakup wentylatora do samochodu w kwocie 4.000,00 zł (2011 r.),
- Ochotniczej Straży Pożarnej w Kotach na zakup zapór sorpcyjnych – dotacja w kwocie 2.844,00 zł (2011 r.),
- Ochotniczej Straży Pożarnej w Nakle Śląskim na zakup sorbentu – dotacja w kwocie 2.218,00 zł (2011 r.),
- Ochotniczej Straży Pożarnej w Wojsce Gmina Tworóg na zakup radiotelefonu przenośnego – dotacja w kwocie 1.600,00 zł (2012 r.),
- Ochotniczej Straży Pożarnej w Potępie na zakup sorbentu, środka „Sintan” oraz rękawa sorpcyjnego – dotacja w kwocie 1.580,00 zł (2012 r.),
- Ochotniczej Straży Pożarnej w Nakle Śląskim na zakup mat uniwersalnych do substancji ropopochodnych – dotacja w kwocie 750,00 zł (2012 r.).

Ponadto jednostki straży pożarnej kontrolowały obiekty w celu sprawdzenia podręcznego sprzętu gaśniczego, oznakowania dróg ewakuacyjnych, oświetlenia awaryjnego, hydrantów zewnętrznych, wewnętrznych, instalacji sygnalizacji pożaru, itp. oraz udzielano tzw. „pomocy sąsiedzkiej” czyli działano poza terenem powiatu, a także przeprowadzano ćwiczenia przeciwpożarowe.

9. „Gorące punkty” i gospodarka odpadami.

Na terenie Powiatu Tarnogórskiego od maja 2000 roku realizowane jest zadanie polegające na likwidacji Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach. Głównym celem zadania jest ochrona Głównego Zbiornika Wód Podziemnych 330 – Gliwice poprzez kompleksowe unieszkodliwienie odpadów wraz z rekultywacją terenów skażonych Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach.

W ramach kontynuacji zadania inwestycyjnego pn. „Ochrona Głównego Zbiornika Wód Podziemnych 330-Gliwice poprzez kompleksowe unieszkodliwienie odpadów wraz z rekultywacją terenów skażonych Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach w likwidacji” rozpoczętego przez Likwidatora Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach w okresie lipiec 2010 r. - luty 2012 r. realizowane było przedsięwzięcie pn.: „Unieszkodliwienie co najmniej 72 tys. m³ odpadów niebezpiecznych oraz dokończenie rekultywacji kwatery K3 Centralnego Składowiska Odpadów, na terenie byłych Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach”. Wykonawcą robót była firma Hydrobudowa Polska S.A. z siedzibą w Wysogotowie (k. Poznania), natomiast usługi inżyniera kontraktu świadczyła firma Grontmij Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu.

W dniu 19.07.2010 r. nastąpiło przekazanie terenu budowy wykonawcy robót, natomiast termin zakończenia prac budowlanych upłynął dnia 05.08.2011 r. Po wydaniu przez inżyniera kontraktu Świadczenia Przejęcia nastąpił bieg sześciomiesięcznego terminu zgłaszania wad, który zakończył się dnia 19.02.2012 r. Dokonanie odbioru pogwarancyjnego odbyło się dnia 07.03.2012 r., po czym Inżynier Kontraktu wystawił dnia 13.03.2012 r. Świadczenie Wykonania uznające wypełnienie zobowiązań wykonawcy. Dodatkowo w celu zabezpieczenia interesów Starosty Tarnogórskiego wykonane prace objęte są 60-cio miesięczną gwarancją jakości, liczoną od dnia wystawienia Świadczenia Wykonania. Wykonawca robót wystawił dnia 19.03.2012 r. zwolnienie z zobowiązań potwierdzające uregulowanie wszystkich należności pieniężnych na jego rzecz.

Celem potwierdzenia osiągnięcia założonego dla inwestycji efektu ekologicznego i rzeczowego na wniosek Starosty Tarnogórskiego przeprowadzana została kontrola Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach, który pismami z dnia 05.07.2012 r. potwierdził jego osiągnięcie.

Zakres rzeczowy zadania wyniósł:

- całkowitą likwidację zwałowiska odpadów nr 5 (łącznie 40,1 tys. m³ odpadów),
- częściową likwidację zwałowiska odpadów nr 6 (łącznie 11,3 tys. m³ odpadów),
- częściową likwidację zwałowiska nr 4+4A (łącznie 3,6 tys. m³ odpadów),
- usunięcie skażonego gruzu oraz gruntu z terenu zakładu (łącznie 20,5 tys. m³ odpadów),
- pozyskanie gruzu z terenu województwa śląskiego (łącznie 30,0 tys. m³ odpadów),
- wbudowanie ww. odpadów w kwatery K3, K4 i K5 Centralnego Składowiska Odpadów,
- wykonanie okrywy kwatery K3 Centralnego Składowiska Odpadów,
- wykonanie rekultywacji terenu po zwałowisku nr 5 oraz częściowo po zwałowisku nr 7 (łącznie o powierzchni 1,7 ha).

Łącznie z terenów byłych Zakładów Chemicznych usunięto 75,5 tys. m³ odpadów, w tym ze zwałowisk 4+4a, 5 oraz 6 usunięto 55,0 tys. m³ odpadów.

Łączna kwota zadania, wyniosła: 10.177.679,22 zł brutto. WFOŚiGW przekazał środki dotacji w wysokości 3.432.422,88 zł, natomiast NFOŚiGW przekazał środki dotacji w wysokości 6.700.256,34 zł, oraz wydatkowano środki własne w wysokości 45.000,00 zł.

W związku z realizacją ww. zadania inwestycyjnego Starosta Tarnogórski reprezentujący Skarb Państwa prowadzi monitoring środowiska w rejonie Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach. W zakres prowadzonych prac wchodzi:

- monitoring wód podziemnych przy udziale 30 piezometrów i 8 studni,
- monitoring wód powierzchniowych, tj. wód rzeki Stoły (3 punkty pomiarowe) oraz potoku PA (3 punkty pomiarowe),
- monitoring powietrza poprzez pomiar pyłu zawieszonego PM10 oraz emisji gazu składowiskowego z kwatery K1 CSO, K2 oraz K3 CSO,
- monitoring gleb w 7 punktach poboru gruntu,
- monitoring hałasu,
- monitoring Centralnego Składowiska Odpadów (CSO) poprzez badanie wód drenażu głębokiego, odcieków z drenażu nafoliowego oraz wód opadowych z okrywy CSO,
- badania zasięgu rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w układzie poziomym i pionowym,
- badania kontrolne ścieków dopływających i odpływających z oczyszczalni ścieków,
- badanie osiadania bryły CSO.

Ponadto Starosta Tarnogórski reguluje gospodarkę odpadami prowadzoną na terenie powiatu poprzez wydawanie stosownych pozwoleń oraz przyjmując informacje o wytwarzanych odpadach i sposobach ich gospodarowania.

W 2011 roku wykonano następujące czynności urzędowe:

- wydanie pozwolenia zintegrowanego: 1
- wydanie pozwoleń na wytwarzanie odpadów: 7
- zatwierdzenie programów gospodarki odpadami niebezpiecznymi: 18
- przyjęcie informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami: 87
- wydawanie zezwoleń na prowadzenie zbierania, transportu, odzysku odpadów: 38
- wpis do rejestru i wydaniem zaświadczenia: 4,

zaś w 2012 roku:

- wydanie pozwoleń zintegrowanych: 2
- wydanie pozwoleń na wytwarzanie odpadów: 16
- zatwierdzenie programów gospodarki odpadami niebezpiecznymi: 14
- przyjęcie informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami: 49
- wydawanie zezwoleń na prowadzenie zbierania, transportu, odzysku odpadów: 52
- wpis do rejestru i wydaniem zaświadczenia: 12

10. Podsumowanie.

Podsumowując raport z realizacji *Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska Powiatu Tarnogórskiego na lata 2011-2018* należy stwierdzić, że zrealizowano wiele zadań na terenie naszego powiatu. Osiąganie celów założonych w Programie nakłada dalszy obowiązek kontynuowania i intensyfikacji podejmowanych działań, mających pozytywny wpływ na środowisko. Zadania te są i będą realizowane w okresie 2011 – 2018 w sposób ciągły i systematyczny. Zadań, których dotychczas nie zrealizowano, nie można uznać za niewykonane, gdyż okres ich realizacji jest rozłożony w czasie i wymaga znacznych nakładów finansowych. W najwyższym stopniu realizowano:

- skuteczną ochronę przyrody, krajobrazu i różnorodności biologicznej,
- wzrost poziomu świadomości ekologicznej przez skuteczną edukację.

Z uwagi na sposób sformułowania celów, sposób oceny wykonania poszczególnych zadań ma charakter deskrypcyjny pozwalający stwierdzić, że podjęte działania mają na celu wypełnienie wszystkich założonych celów. Większość zadań wytyczonych w Programie ma charakter ciągły, dlatego proponuje się ich kontynuację podczas wykonywania aktualizacji Programu.